

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Via Vitæ Operis Hvivs Hypothesis

Florentius <Batavus>

Antverpiae, 1551

Quibus maximè rebus possit quis pro peccatis satisfacere. Cap. 26.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30077

DE TRIBVS PARTIBVS.

parentum pœnam haud mediocriter nosci-
tur aggrauare. Inidem dici potest de nōn-
lis monasticam vitam professis: qui inter-
dum quo sua monasteria amplis lucupletēt
possessionibus atq; obuētionibus, varijs or-
nent structuris, aut preciosis excolant eccle-
siastici cultus ornamentis, adeo se curis ob-
ruunt terrenis, vt propter eas minus curent
suam ipsorum salutem: studium pietatis nō
raro illis posthabeant, & negligent: profes-
sioni sui instituti minus respondeant. Qui
īdem magnam etiamnum suis posteris prę-
bent occasionem dictis bonis propter nimi-
am ipsorum copiam abutendi, eoq; & syn-
ceritatem professionis suę violandi: sicuti
fere videmus monasteria vltra modum di-
tata raro diu in verę disciplinę puritate cō-
sistere: cuius certē mali eiusmodi cogentur
prælati reddere rationem.

Quibus maximè rebus possit quis pro peccatis satisfacere
Cap. 26.

Iam quoniam multa de peccatorum sa-
tisfactione diximus, quæri hic posset,
quibus nam rationibus, quibusque rebus
maxime possit quis satisfacere. Hic ergo
sciendum omnia pia opera in statu gratiæ
exhibita,

exhibita, huic esse rei præstandæ accommo-
 da, sicuti supra indicauimus: quanquam in-
 terim alia alijs sint accommodatiora. Pro-
 diuersa enim mortalium conditione, alijs
 his, alijs alijs sunt operibus seu bonis præstā-
 dis idonei, aut etiam alijs magis obstricti.
 Hic parum ardet pio erga Deum affectu,
 & in precibus tepidus est: ille imbecillo
 corpusculo est, & parum patiens laborum
 & abstinentiarum: verum quia idem ma-
 gnis est à Deo donatus diuitijs, eoq; ad ele-
 mosynas faciendas idoneus, ideo huic se-
 exercitio maxime debet accommodare,
 idem secum animo voluens ac meditans,
 quod ini quus ille dispensator: qui vt histo-
 ria tradit euāgelica profusorem egerat bo-
 norum domini sui. Hic enim rationem red-
 dere iussus delegatæ sibi functionis, ita suo
 cum animo consultans dicebat. Quid fa-
 ciam? quia dominus aufert à me villicatio-
 nem. Fodere non valeo: mendicare eru-
 besco. Tandem commodo adiuuento con-
 silio de conciliandis sibi amicis per benefi-
 centiam: Scio inquebat quid faciam, vt
 quum amotus fuero à villicatione recipi-
 ant me in domos suas et cætera. Docen-
 tur enim hac parabola peccatores omnes,
 qui Dei sunt debitores, maxime si idonei

Luc. 16. 2.

ibidem.

O iij non

DE TRIBVS PARTIBVS

non sint dignè offerendis. Domino præcibus, ac subeundis corporis castigatio-
nibus, vt crimina sua abolere studeant
per opera misericordiæ. Sic enim alibi legi-

Eccle. 3, d.

mus in arcana scriptura. Ignem ardentem
extinguit aqua, & eleemosyna resistit pec-
catis: & Deus prospector est eius qui red-
dit gratiam, &cæt. Vnde venerandus ille

Tob. 4, b:

senex Tobias ita filium suum scribitur eru-
diuisse. Fili inquit ex substantia tua fac ele-
emosynam: & noli auertere faciem tuam
ab vlllo paupere: ita enim fiet vt nec à te
auertatur facies Domini. Si multum tibi
fuerit abundanter tribue: si exiguū tibi fue-
rit etiam exiguum libèter impertire stude.

Premium enim bonum tibi thesaurizas in
die necessitatis: quoniā eleemosyna ab om-
ni peccato & à morte liberat: & non patie-
tur animam ire in tenebras, &cæt. Quam-

obrem inexcusabiles sunt omnes diuites,
quotquot non student per benignitatis ope-
ra pro suis commissis (quibus plerunq; ma-
gis grauantur quam tenuiores) satisfacere.

Nam vt demus nonnullos excusare se pos-
se quòd impares sint grauioribus subeun-
dis pœnitentiæ laboribus, aut digne fundē-
dis Domino precibus, quippe qui talibus
præstandis se cernant inhabileis: nihil tamē

obstat

obstat quo minus vacare possint operibus pietatis, quum in hoc amplis sint à Deo ditati mundi huius bonis: quorum ipsi constituti sunt dispensatores, ut ea utiliter in subleuandis suis & proximorum (quibus talis fors non obtigit) necessitatibus dispensent. Varia Deus prouidit mortalibus media, quibus & suas offensas pensare, & coeleste possint promereri regnum. Tenuioribus afflictio & egestatis tolerantia data est: ditioribus beneficentia imposita est: spiritualibus preces ieiunia cæteraque opera misericordiae congruunt, quibus fere accommodatiores sunt religiosi, quam communi uiuentes vita seculari.

Sunt autem huiusmodi opera misericordiae varia: quæ sunt consulere imprudentes: instruere rudes: redarguere delinquentes, condonare offensas, solari moestos, patièter tolerare imperfectiones proximorum, omnibus intercedere apud Deum. Peculiariter autem singulare quoddam misericordie opus est, præsidio præcationum, peregrinationum, ieiuniorum, aut aliorum id genus officiorum subleuare miseris fidelium animas in purgatorio agentes. Nec mediocre est bonum intacto animo perferre damna,

O iij probra

Ver. Confu
le castq, de
ce, solare,
remitte,
ter, ora.

DE TRIBVS PARTIBVS

probra, afflictiones, cæteraque quæ Deus
 nobis immittit incommoda, quod hæc sint
 nobis veluti quædam antidota solutiones
 & cataplasmata quibus medeamur animæ
 nostræ morbis, & peccatorum nostrorum
 vulneribus. Quare quoties nos contingit
 in præsentī hoc seculo affligi, id dicamus
 Aug. quod beatus dixit Augustinus. Hic vrò
 Domine hic te ca, vt in æternum parcas.
 Prudentem te hic mihi medicum exhibe, re
 media adhibe prout meæ noueris expedi
 re salutī: molesta sint, licet: nihil est quod
 hic ferre recusem, modo olim possim esse
 tutus, & sanitatem consequar animæ per
 hennem. Orabimus etiam optimum Domi
 num, vt tali hic nos dignetur gratia, qua
 possimus in hac vita plenè offensas nostras
 compensare. Et quanquam alijs alia cōgru
 ant, & huic magis deprecatio seruiat, illi ie
 iunium, isti vero elemosyna, omnibus ta
 men modis quisque conari, & nihil non fa
 cere debet, quo Deo possit gratificari, &
 delictorum debita exoluere. Potissimum
 tamen in ijs se virtutibus exercere quisq; de
 bet, quæ vitijs ab ipso perpetratis sunt con
 traria. Veluti qui per crapulam, libidinem
 aut alias voluptates carnis Deū contēpsit,
 hic è diuerso tantum debet carnem suā per
 ieiunium,

ieiunium, sobrietatem, & simileis molestias affligere, quantum se eidem meminit malè indulgisse. Qui per avaritiam aut iniustitiã peccavit, potissimum debet per eleemosynas pensare. Qui per superbiam, iracundiã, odium, aut invidentiam peccavit, maxime debet per humilitatem & patientem iniuriarum probrorum, & iniustorum damnorum tolerantiam, satisfacere: secum reputans id esse æquitatis & rationis, vt id sibi fieri sustineat ab alio, quod contra æquitatẽ aliq̃ fecerit ipse. Docet nos hæc ipsa quorquos sunt vel fuere homines probatæ sanctimoniam, docet nos ipsa natura quemadmodum singuli quicq; peccatorũ morbi curari propriè habeant per antidota virtutũ ipsis vitijs contraria. Proinde nemo omnino vllis parcat laboribus, sed ad impetrandã perfectam admissorum nostrorum indulgentiam per omneis contendamus vias ac modos, per suspiria, per lachrymas, per nostri humiliationem ante conspectum diuinæ maiestatis, aduersus quam tantum superbimus, per verum mundi huius cõtemptum, cuius blandicijs illecti tã multifariã cõmisimus, dolentes atq; inhorrescentes, nõ modo propter facinora nostra retriora, verũ etiã propter cotidianos quarũlibet offensarum nauos.

nauos.

DE TRIBVS PARTIBVS
nauos. Sed neq; parcamus ignaui huic cor-
poris nostri asino, qui nobis iam dudum tā-
tam attulit prauis suis concupiscentijs per-
nitiam. Quin potius ne tandem & se simul
& animā pertrahat in gehennā, castigemus
ipsum cohibeamus & crucifigamus: crucifi-
gamus inquā tāquam reum mortis. Satius
est hic eū vapulare, quā tandē vna cum ani-
ma in perpetuam precipitari damnationē.
O quā splendidos nobis fructus parare-
mus si illum totum animæ nostræ subige-
remus obsequio. Quam certam conseque-
remur admissorum veniam, quam haud du-
biè nunquam sumus cōsequuturi, donec be-
nedicto Domino nostro tantam rependa-
mus dilectionem, quantā eidem attulimus
iniuriam. Nemo insuper sibi vnquam per-
suadeat absolutam se peregrisse pœnitentiā
quamlibet etiam ritè peracta confessione,
& absoluta satisfactione, nisi prouitatem
illam peccandi in se deprehendat eneruatā,
& robur quod iam animi sit consequutus
quo crimina omnia declinet & euincat: ad
hæc nisi conscientiam sentiat iam per syn-
ceram erga Dominum fiduciam, esse tran-
quillam: deniq; & dulcorem quendam ex-
periatum diuinæ dilectionis, dum se per pi-
os cogitatus ac preces conuertit ad Domi-
num.

num. Tunc enim certo sperare ac fidere potest plenè sese cum Deo rediisse in gratiã, si post multas tandem implorationes & sollicitudines eam consequutus est gratiã, qua vitiorum omnium ex animo pertesus superiorè vitam impiè transactam puritate castigat vitæ incontaminatæ. Alias confidere super multa Dei bonitate & clementia, absque vlla correctione impiæ vitæ, spes est vana & fiducia fallax. Nã sicuti sanctus testatur Bernardus, quantum quis crescit in gratia, Bernar. tantum in ipso augetur erga Deum fiducia. Signum autè quod gratia adsit homini, est, si cessat à peccatis, & bonis vacat operibus.

PRECATIO.

O Vitæ meæ potentissime dominator Deus, quum nullum non cupias tibi esse placatum, non unum sed mille nobis reliquisti tibi placendi modos. Sed heu quid dicam, ô Domine Deus, dum me ad omnia segnè inertè atq; ineptum experior, quum tamè tam fuerim celer impiger & ingeniosus ad ea exequenda, quæ tuam istam tantæ maiestatis celsitudinem offenderent? Quo tandem vultu, qua fronte te meum audebo appellare patrè, aut tuum implorare auxiliũ, qui post tot offensas & flagitia nullo inardesco desiderio tecum redeundi in amicitiam uitamq; placèdis? Agnosco plane nullum omnino esse patrè terrenum, qui cum adamaret

adamaret